

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindelicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1594. Soc. 55.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72313)

prohibetur. Multis id dolori fuit, quòd illam primam domum, propriam habuerit uniuerso in orbe Societas; eam incoluerint homines hujus Provinciae sanctissimi, Martyres insignes, & sanctus Franciscus Borgia; non verò Xaverius, ut putant monachi monumentorum nostrorum inexpertes.

Inhabitatur
Collegium
Purificationis.

8. Eboræ die Virginis ab angelo salutatae cœpit incoli Collegium Purificationis conditum à serenissimo Rege Henrico pro Theologis sæcularibus, subditum Societatis administrationi, hæcenus ædificatum reditu ad alendos Collegas destinato. Nondum erat operi suprema manus imposita, Archiepiscopus Theotonijs jam ægrè ferre, Collegium esse extra suam potestatem, reditusque abscissos à templo maximo. Ne quid proinde novi is moliretur, visum est adire per Societatem Collegii plenam administrationem. Igitur præmissis examinibus scientiæ secundum Fundatoris leges, P. Christophorus Gouvea nostri Collegii Rector prædictæ Virginis die in templo nostro induit togam præscriptam ab eodem Fundatore sex scholasticos, quos magno comitatu idem Rector ad Collegium deduxit. Nec admissi plures Collegæ, priusquam ædificium non absolveretur.

Obeunt P.
Arias Botelius,
& Antonius Carvalius.

9. Mense Aprili P. Arias Botelius, & Antonius Carvalius Coadjutor ingressi Angolæ mediterranea ad Nigros excolendos & imbuendos fidei mytheriis, febribus correpti malignis interièrè. Etenim, ut non semel dictum, Cololum illud est pestilentissimum alienigenis. Unde qui tales aggrediuntur missiones, se in aperta mortis discrimina immittunt, ut Æthiopum æternæ consulant salutem.

Ingreditur
Alphonfus
Mendius.

10. Novus Conimbricæ socius nobis jungitur Alphonfus Mendius, primam lucis usuram nactus in oppido S. Alexii trans Anam flumen in Eboresi diœcesi, illustrissimus Æthiopiæ Patriarcha, illustrior virtutibus, & unus è celsissimis heroibus nostræ Societatis.

Res Angolæ.

11. In Angolâ duodecim è Societate numerabantur binis in domibus, altera Loandæ, Massangani altera. Res domi tranquillam non sustinuit duorum in nos odium Provisoris Ecclesiastici, & Francisci Almeida summi ditionis Lusitanæ Præfecti. Provisor id hominis erat, qui nollet cognoscere Bullas Pontificum de rebus & immunitatibus Societatis. Ajebat, nec se, nec Præfectum posse ferri anathemate, quo P. Balthasar Barreira, ut Societatem tueretur, adversus utrumque usus fuerat. Calumniis interim & injurijs obruti sumus, delatusque iniquè P. Barreira à Præfecto apud Cardinalem Albertum: protinus ille ex Angolâ revocatur, mittiturque Madritum, acturus Procuratorem hujus Provinciae, & calumnias apud Regem purgaturus; cui tandem patuit sanctissimi viri innocentia, & calumniatorum impudentia. Motus Magistratu Præfectus, substitutusque frater omnino dissimilis Hieronymus Almeida, nostrorum amatissimus.

Congregatio
Generalis.

12. Mense Novembri haberi cœpta Romæ quinta Congregatio Generalis, omnium prima ex celebratis vivente Generali: in illa delectus fuit Assistent P. Joannes Alvarus, qui Provincialis munere fungebatur; cui in officio successit P. Franciscus Gouvea Ulysiponensis. P. Emmanuel Rodericus, qui Assistentem laudabiliter egerat, Lusitaniam repetiit, Eboræq; confedit.

Annus 1594. Soc. 55.

Ingressi.

1. Suppetiæ novæ Societati venerunt Emmanuel Almeida, Visonii natus, optariarius illustris Æthiopicæ vineæ, & ejusdem singularis scriptor; Didacus Carvalius, Conimbricensis, gloriosus Christi Martyr in Japonia; Stephanus Fagundius in doctrina de quæstionibus conscientiæ præclarus author.

Mortui Conimbricæ.

2. At quinque mortales exuvias Conimbricæ potuèrè. Melchior Lobatius, & Didacus Cisnerius, Ulysiponenses, ambo Professi, ambo Doctores, ille in Theologia, hic in Jure Civili, & Pontificio. Annum integrum uterque se com.

comparavit ad supremum agonem. Duo, nempe P. Didacus Pirijs, & P. Gonsalvus Fernandus, erant adjuutores spirituales. Postremus P. Franciscus Pereira scholasticus Theologus, ortum duxit ex Illustrissimo sanguine Feira. Concesserat è Collegio ad balnea, sive aquas salubres, quas à Regina vocant: remedium illud ita noxium expertus valetudini, ut vitæ deposita spe se accinxerit supremo itineri. Cum splendore natalium conjunxit admirabilem sui demissionem. Ad demortui feretrum ceratim parvuli confluxere, ipsummet feretrum osculo venerati. Pro ejus requie funebrem psalmodiam decantârunt seculares presbyteri, ac iterum ordines Religiosorum. Obiit in nosocomio regio opinione virtutis singularis relicta.

3. Ex eodem Collegio decem & quatuor sacerdotes cum totidem scholasticis sacras missiones habuerunt. P. Sebastianus Barradas progressus ad Guardiansem dioecesim cum alio sacerdote more Apostolico discurret, incredibilisque fructus collegit. P. Antonius Mascarenus & ipse pedes cum socio scholastico adivit Leyriam; nec in Episcopo, nec in palatio Villæ regalis, sed in nosocomio voluit hospitari. Neque admisit escam, nisi quam emendicabat ad civium ostia. Id in Antonio spectabilis, quod esset omnibus cognita ejus primaria Nobilitas.

4. Ultra mare ad Indos navigârunt quatuor. P. Ludovicus Cerqueira, Episcopus Japonensis, vir magnæ virtutis & sapientiæ, P. Valentinus Carvalius, Ulyssiponensis, primus in scholis patriæ suæ Magister Philosophiæ, Franciscus Pairs, & Emmanuel Joannes non sacerdotes. P. Cerqueira profitebatur Eboræ Theologiam, Doctoris accepit insignia jam designatus Episcopus, Patrono Alexandro Brigantino. Dum gradu donabatur, Theotonius Archiepiscopus anulum sibi detractum obtulit, ut infereretur novi Doctoris digito. Quâ die uterque Princeps apud nos prandere dignatus est. Accidere hæc mensis Novembri anni proximi.

5. Inauguratio Episcopi facta in nostro Eborensi templo à Theotonio invitatis ab ipso nonnullis Episcopis. Res peracta ejusdem Theotonii expensis, magno utique apparatu, & donis, quibus Cerqueiram cumulârat. Prandium apud nos fumpsere cum viris aliis gravissimis. Interim Nostri diversis linguis dixerunt è pulpito triclirii. Postremus Lusitano sermone explicuit, quas infulas admittere soleat Societas, & quos habeant reditus, nempe cruces, labores, & martyria. Hæc oratione multi non poterant sibi à lacrymis temperare.

6. P. Valentinus Carvalius erat in quarto anno sui Philosophiæ magistrus, typisque mandaverat sustinendas de more theses Philosophicas, cum monitus est ad comitandum Episcopum, peculiari gaudio obedientiam excepit. Primus erat, qui novi Collegii D. Antonii habitator ad Indicas missiones vela solvit.

Missiones.

Profecti ad Indos.

Ludovici Cerqueira Episcopi inauguratio.

P. Val. Carvalius Professor promptè pergit in Indiam.

Annus 1595. Soc. 56.

I. **E**T hoc anno quaternos India sibi vendicavit, Gomium Ferreiram Eborensis, Melchiorum Fonseca, Ludovicum Cardozum, sacerdotes, & Hieronymum Rodericum. P. Cardozus Covilaniensis egregiam in tirocinio probaverat constantiam, ut relatum est anno 1580. Goæ Theologiam professus, illiusque Provinciæ moderatorem egit. Ad Brasiliam profecti sex, Raphael Carnerius, & Joannes Fernandus, operantes ad aram; Emmanueles Gomius, & Tenreirus, scholastici; Joannes Baptista, & Franciscus Gonsalvus, adjuutores temporales. Postremus annis triginta munus obivit Subministri, quod non exiguum est de virtute Francisci indicium.

Ad Indiam & Brasiliam profecti.

2. Sociorum JESU labaro adscriptus est Conimbricæ 22. Februarii Vincentius Alvarus, scholasticus, natus Ferreiræ in dioecesi Eborensi: postea occisus à Mauris in odium fidei apud Indos.

Ingressus.

Antonius Franco.

X

3. In